

І чужому навчаються,  
Свого не чуряться...  
Т. ШЕВЧЕНКО

# СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК



# SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Рекдація і Адміністрація:  
"Svoboda", 81-83 Grand St.  
Jersey City, N.J. 07303  
434-0237  
434-0807  
УНСоюз: 435-8740  
— Тел. з Нью Йорку:  
BArclay 7-4125  
УНСоюз: BArclay 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 99. ДЖЕРСІ СІТИ І НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 1-ГО ЧЕРВНЯ 1966 10 ЦЕНТИВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 1, 1966 No. 99. VOL. LXXIII.

## ОСТАННІ ВІСТІ

Віторок 31-го травня 1966

### В АМЕРИЦІ

**ХОЧУТЬ ПЛАНУВАТИ КОСМІЧНУ ПРОГРАМУ** на той час, коли вдасться астронавтам залетіти на Місяць і дослідити цю планету, що заплановано ще в цій декаді, це значить перед 1970-им роком. В цій справі забрав слово голова Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації Джеймс Е. Вебб. Він сказав: вирінає питання, що треба буде робити після того, як буде здійснений проєкт Аполло, це значить, коли астронавти збудуть Місяць коштом \$20 мільярдів. Конгрес зменшив видатки на космічні справи, і не можна буде здійснити своєчасно програми Аполло, а треба б знати, як використувувати цю таку коштовну програму. Треба б над цією справою загальної дискусії, — заявив Вебб.

**ДИРЕКТОР РЕКРУТАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ**, генерал поручник Луїс В. Герші твердить, що теперішня система покладання молоді до обов'язкової військової служби є краща від тієї пропозиції, яку зробив був недавно секретар оборони Роберт МакНамара, який пропонував, щоб вся американська молодь могла працювати для своєї країни, відбуваючи службу в збройних силах або в цивільних організаціях, таких як Корпус Миру чи Корпус Праці. На думку генерала Герші не можна ставити службу в Корпусі Миру на рівні зі службою у збройних силах країни.

**БЕРОННІ СИЛИ ЗДА 30-ГО КВІТНЯ Ц.Р.** переступили число трьох мільйонів і становили 3,005,019 воїнів. Це було найбільше число від 1955-го року. У зв'язку з війною у В'єтнамі заплановано збільшити збройні сили цієї країни до липня 1967-го року до 3,093,000. В квітні ц.р. збройні сили ЗДА збільшилися на 35,854. Армія 30-го квітня мала 1,150,488 воїнів; летунство — 862,726; фльота — 741,557 і морська піхота — 250,248.

**ДОМАГАЮТЬСЯ ЗМІНИ СИСТЕМИ РЕКРУТАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ:** проти теперішньої рекрутаційної системи протестують студенти академічних шкіл, професори цих шкіл, та деякі члени Конгресу, які натискають на голову Палати Комісії Збройних Сил конгресмена Мендела Рівера, щоб зарядив слідство в цій справі. Департамент Оборони має в цій справі незабаром перелати Президентіві звіт, бо президент Джансон ще на весні 1964-го року домагався, щоб Пентагон зайняв становище до теперішньої рекрутаційної системи, яка має 15 років.

**ДЖЕВІТС ЗАВ'ЯВ, ЩО ВІН КАНДИДУВАТИМЕ** не на віце-президента ЗДА тільки на президента цієї країни, якщо взагалі рішиться старатися про крайове становище в члоріччій виборів. Досі появлявся в пресі вістка про те, що ньюйоркський сенатор республіканець Джеймс К. Девітс старатиметься про номінацію на кандидата на віце-президента. І так ньюйоркський губернатор Нелсон А. Рокфеллер говорив, що республіканський список у виборів 1968-го року повинні очолити мішгандський губернатор Джордж Ромні і сенатор Девітс. Але сенатор Девітс заявив на телевізії, що він міг би кандидувати тільки на пост президента, а не віце-президента.

**ЧИСЛО НОВОЗГОЛОШЕНИХ БЕЗРОБІТНИХ ПРО ДОПОМОГУ** в тиждень, який закінчується 21-го травня, зменшилося до того стану, який був 13 років тому і становило 146,700. Статистичне бюро Департаменту Праці пояснило цей факт тим, що збільшилася активність в різних промислах.

### У СВІТІ

**ЗДА, БРИТАНІЯ І ЗАХІДНІ НІМЕЦЬКА ПОРУЧАТИМУТЬ** на з'їзді міністрів закордонних, військових і фінансових справ Атлантичного Союзу (НАТО) 6 червня ц.р. у Брюсселі, щоб з Парижу перенести не тільки головну квартиру збройних сил НАТО, як цього домагався французький президент Шарль де Голль, але й політичну Раду НАТО, вказуючи на konieczність перебування обох цих керівних установ НАТО в одному місті. Ним буде Брюссель. Деякі члени НАТО, як Канада, Італія і Греція, лякаються, щоб де Голль ще більше не озлобився проти НАТО і його членів.

**ФРАНЦУЗЬКІ ВЕТЕРАНИ 1-ОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ СВЯТКУВАЛИ** 50-річчя героїської оборони Вердену, французької фортеці, яку німці заатакували 21 лютого 1916 р. та невдачно облягали до серпня 1917 р. У битвах під Верденом згинуло 300,000 відомих французьких воїнів і 130,000 невідомих. Оборонець Вердену, маршал Генрі Філіпп Петен, помер у віці 96 років у в'язничному шпиталі на острові С у 1951 р., засуджений на смерть з заміною на досмертну в'язницю за капітуляцію Франції в часі другої світової війни і співпрацю з німцями. Де Голль, який прибув в минулу п'ятницю-суботу 27-28 травня, на ті святкування до Вердену, має тепер 75 років; як капітан — він понав під Верденом у німецький полон. Де Голль вшанував у своїй промові Петена, як героя Вердену.

**6 ФРАНЦУЗЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ ДЖЕТИВ РОЗБИЛИСЬ** над Іспанією, летючи у вишкільній місії з Бордо у Франції до Севіль в Іспанії. Всі пілоти врятувались, викочивши з парашутами. Літаки втратили контакт з летищем, летіли в мрятах і не мали пального.

**ГРУПА ІНДОНЕЗІЙСЬКИХ СТАРШИН ВІДВІДАЛА** несподівано столицю Малайзії Куала Лумпур. Ті відвідини були підготовані у великій тайні. Ще недавно Індонезія заповідала „знищення" Малайзії та вела проти неї партизанську війну, висилаючи на терен Малайзії групи терористів-партизанів. Ситуація змінилася з фактичним відступом від влади Індонезійського президента Сукарна. У столиці Сіаму (Таї) Бангкоку вже розпочалися формальні переговори про замирення.

**У МОСКВІ ЗАСІДАЮТЬ ВІД КІНЦЯ МИНУЛОГО ТИЖНЯ** військові міністри сімох комуністичних держав, членів т. зв. Варшавського пакту. С між ними й румунський міністр, ген. Валентин Салаян, однак — твердить газети — передбачений на липень ц.р. з'їзд голов цих держав у Букарешті не відбудеться з уваги на опозицію Румунії проти диктаторської позиції ССРСР у Варшавському пакті.

**КОМУНІСТИЧНА МАДАРИЩНА ПРОГОЛОСИЛА** радикальні економічні реформи на базі збільшеної конкуренції між продуцентами тих самих товарів, зменшення впливу державної бюрократії на крайову економіку, поживлення торгівлі з Заходом та підвищення життєвого рівня всього населення, зокрема робітників, що їх винагорода буде щорічно збільшувана по 3%. Приготування до тієї реформи триватиме два роки.

### 3 Кейпу Кеннеді випущено космічний корабель „Сирвеер”

Кейп Кеннеді, Флоридя. — В понеділок 30-го травня з повним успіхом випущено космічний корабель „Сирвеер”, який має залетіти на Місяць в четвер 2-го червня та за допомогою різних інструментів досліджувати поверхню тієї планети, на котрій мають ще перед 1970-им роком залетіти американські астронавти. „Сирвеер” має осісти на Місяці в четвер вранці так легко, щоб не пошкодити тих всіх інструментів, які везе з собою цей космічний корабель. „Сирвеер” вистартував із Флориди згідно з планом, і науковці сподіваються, що він сповнить те завдання, яке йому призначено. „Сирвеер” має телевізійні камери, які мають фотографувати поверхню Місяця та ці фота негайно пересилати на Землю. Коли вдасться місія

випущеного космічного корабля, то він допоможе вибрати те місце на Місяці, до якого мали б причалити в 1968-му році американські астронавти. „Сирвеер” має осісти в районі Океану штормів на Місяці. Впродовж найближчих 18-ох місяців мають випустити ще 6 подібних космічних кораблів, як „Сирвеер” Досі, в лютому цього року, ССРСР вдалося було випустити космічний корабель на Місяць, який звіттам передавав фота на Землю, з яких видно, що поверхня тієї планети є шпорувата, а місцями є скелі. „Сирвеер” має відбутись дорогою до Місяця, яка вносить 231,483 миль Початковий лет „Сирвеера” був згідний із планом, тому можна сподіватися, що він тафож згідно з планом залетить до Місяця.

### УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ АМЕРИКИ І КАНАДИ З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ ВІДБУЛИ В ШИКАГО ШОСТИЙ НАУКОВИЙ З'ЇЗД

Шикаго. — Впродовж минулої суботи і неділі, 28 і 29-го травня, тут у приміщеннях готелю Пік Конгресс відбувся з великим успіхом Шостий Науковий З'їзд Українських Лікарів Америки і Канади з участю 170 наших лікарів з усіх обшпрів ЗДА і Канади. З'їзд почався в суботу, 28-го травня, коротким привітним словом голови місцевого Відділу Лікарського Товариства д-ра Василя Трухлого, а хор „Трембіта” під диригентурою проф. Трухлого вітспівав „Гавдеюс ігітус”. Формально відкрив з'їзд голова Українського Лікарського Т-ва Північної Америки д-р Богдан Оленницький, з'ясовуючи коротко важливість та непроминальність наукової праці і її значення. (Повний текст вступного слова д-ра В. Оленницького буде надрукований в одному із чергових чисел „Свободи”). У програмі З'їзду виділено 24 наукові доповіді, очевидно з ділянки медицини чи споріднених наук. Між доповідачами, як і учасниками З'їзду були видатні не тільки старші, але й молодші українські лікарі-спеціалісти, між ними професори університетів та медичних шкіл із міжнародно славою. Головою пленуму З'їзду був д-р Володимир Врещола, а на двох окремих наукових секціях головували д-р Богдан Гордицький з Північної Дакоти та д-р Ярослав Восвідка з Нью Йорку. Координатором З'їзду був д-р Богдан Філіпчик з Пассейку. Окремою секцією фармацевтів під проводом ігра Михайла Головатого. Відбулася також ділова конференція, під час якої заторкнено та обмірковано поодинокі важли-

віші не тільки професійні, але й загально громадські справи. В неділю ввечері на закінчення З'їзду відбувся бенкет з участю понад 400 осіб, учасників З'їзду і їх родичів та гостей. Тестмаєстром бенкету був відомий вже також із своїх „старостинських” функцій д-р Юрій Гордицький, а з промовою він виступали голова УЛТ ПА д-р Богдан Оленницький, основоположник Т-ва д-р Роман Осіччук, редактор „Лікарського Вісника” д-р Тома Лалічак, як також гість з Голлівуду — відомий артист Джек Пелвас (Володимир Палагнюк), що з'ясувався заходи для випущення фільму „Мазепа”. На З'їзд наспіли привітання від Верховного Архієпископа Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа Сліпого, Митрополита Української Католицької Церкви в ЗДА Амвросія Сенишина, Архієпископа Української Православної Церкви в ЗДА Владимира Мстислава, Єпископа Ярослава Габра та інших українських католицьких Владик, як також від багатьох центральних і місцевих українських установ. Від імені Українського Народного Союзу вітав З'їзд перший заступник головною пресидіякою інж. Степан Куропас. Після бенкету під час якого була і мистецька програма, відбувся ще бал. Під час З'їзду голова УЛТ ПА д-р Богдан Оленницький проголосив офіційно конкурс на стипендії із створення перш Лікарському Т-ві Стипендійного фонду ім. д-ра Маріана Панчичина. У фонді є вже призначення на стипендії для студентів медичних наук шість тисяч доларів. Умови конкурсу будуть вкотре оголошені в пресі.

### Співак-баритон Осип Гошуляк виступатиме в канадійській опері

Торонто. — З місцевих мистецьких кіл інформують, що відомий український співак-баритон Осип Гошуляк співатиме в Канадійській опері в О'Кіф Центр у Торонті. Дирекція оперного театру заангажувала за контрактом співака Осипа Гошуляка на весь поточний сезон. Українці Канади мали не раз нагоду мшльватись приємним, шквовабарви голосом Осипа Гошуляка при нагоді його виступів у різних ансамблях Канадійського СЕС, а також на українських сценах з нагоди більших і поважних концертів-імпрес. Співак Осип Гошуляк виконував партію сольсопіву в кантатах і музичних творах, що були ставлені під керівництвом бл. п. Л. Туркенича, а також в інших музичних імпресах. Музична критика чужа і українська оцінювала високо

спів О. Гошуляка. На сцені О'Кіф Центр О. Гошуляк виконуватиме партію ген. Банко з опери „Макбет” Дж. Верді.

### Провідника грузинських націоналістів знайдено мертвим у його домі

Нью Йорк. — Американський щоденник „Нью Йорк Таймс” з 26 травня ц.р. подав повідомлення „Асошієйтед Пресс” із Мюнхену про тасмичну смерть князя Ніколая Накашідзе такого змісту: „Князь Ніколай Накашідзе, один з провідників антисовєтських емігрантів був знайдений мертвим у його домі в середу 25 травня ц.р. Покійний, 67-літній провідник грузинських націоналістів був генеральним секретарем Антисовєтського Вльоку Народів еміграційного угруповання,

### ПРЕЗИДЕНТ ЗАСУДЖУЄ САМОГУБСТВА РЕЛІГІЙНИХ ФАНАТИКІВ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ

Арлінгтон. — Президент Джансон, вшановуючи погляди американських воїнів на цвинтарі в Арлінгтоні, виголосив в Дні Полягках 30 травня ц.р. промову, в якій заявив, що самогубства буддистів в Південному В'єтнамі, які спалюють себе в політичній боротьбі проти режиму прем'єра Нгуєна Као Кі, є „трагічними і непоправними” та „затемнюють образ саможертв тисячів, які дають своє життя в обороні батьківщини”. На вступі своєї промови Президент навів принажлива 9-ох американських старшин, які, як перший згадував в Греції, підчас комуністичної блокади Берліну, в Корей та в обороні острова Каймої біля Формози, — на доказ, що Америка боронила вже після останньої світової війни різні країни і народів та що жертви, які там впадали, не були даремними. Після того Президент коротко змлювався „іншу” війну, яка ведеться у В'єтнамі, прагнучи американські миролюбні заходи, воєнничу переступити ворога та постійне нагачування південно-в'єтнамського терену воїнами, зброю і припасами з північч, Північним В'єтнамом. Президент згадав і про останні тасмичні події, коли творення південно-в'єтнамської держави проходить водночас із війною проти агресії-зовні. У тому змаганні на два фронти виявляються пристрасні зроджені з відданістю різним провінціям і містам. Не називаючи за іменем буддистських самогубств, як засобу політичного протесту, Президент засудив їх, як трагічні і зайві жертви.

Тим часом у Південному В'єтнамі продовжується тиха завзята кампанія буддистів проти режиму генерала Нгуєна Као Кі. В північному місті Гюе дві буддистські монахи, обидві у віці коло 50 років, облягли себе гавлоною перед тамошньою пагодою і згоріли, а в Сайгоні те саме зробили два вомужчини. Останнім був 17-річний юнак. Всі ці само-

губства проходять також під антиамериканськими гаслами: моваля, як протест, що президент Джансон не відповів на заклик буддистів, щоб Америка відмовилась від дальшої підтримки Нгуєна Као Кі та як протест проти американців, які ніби винувати у тому, що при обсаженні державним військом міста Данангу згинуло багато буддистів. Офіційний буддистський провідник ніби не солідаризується з тими самогубствами, але деякі фанатики й неспирмиліви монахи напевне підбадьорують таких же фанатиків до самогубних актів. Мисові протестації проти самогубства — спалювання себе живцем на публічних місцях — спричинилося до загострення атмосфери у боротьбі буддистів проти режиму президента Нго Дінг Дієма у 1963 році. Лідером найбільш неспирмилних буддистів є Тіч Трі Кванг в Гюе, який раз-ураз закликає до скінчення режиму „зрадника” Нгуєна Као Кі. Зате інші буддистські лідери наче більш помірковані, але лякаються закиду зрадництва. З міста Гюе, яке стало центром антирежимового руху, евакуйовано всіх урядовців американського консульства й будинок зачинено на колюдку. Сталося це після того, як юрб буддистських фанатиків здемолювала й спалила американську публічну бібліотеку й культурний центр. Була вістка, що центральний уряд в Сайгоні задумав вислати до Гюе вірші собі частини війська, щоб обсадити тамошню пагодою, з якої раз-ураз надається протирежимові закляки, але уряд мабуть не хотів доводити до нового проливу крові. Прем'єр Нгуєн Као Кі має особисту зустріч із генералом Нгуєном Чангом Ті, одним із військових лідерів антирежимового руху, і здавалося, що та зустріч, переведена за американським посередництвом, доведе до замирення між двома таборами. Однак покищо цього не сталося. Восниці операції сповільнені внаслідку зливних дощів.

### На пластовій оселі в Іст Четгемі відбулося багатолюдне пластове Свято Юрія

Іст Четгем, Н.Й. — Тут на пластовій оселі „Вовча Тропа” відбулося впродовж минулих суботи, неділі й понеділка, 28-30 травня, традиційне пластове „Свято Весня”, що його щорічно влаштовує молодь з нагоди свята свого патрона — св. Юрія. В цюгоричному Святі Юрія взяло участь точно 442 пластуни і пластунки із пластових станиць в Бостоні, Гартфордї, Джерсі Сіті, Нью Гейвені, Ньюарку, Нью Йорку, Нью Бронксвіку, Елізабеті, Пассейку, Трентоні й Йонкерсі. Разом з гостями на святї було понад 500 осіб. Свято проходило під знаком Франківського року й життя та творчості Івана Франка були одним із предметів змагань у пласто-

вих вмістях. Упродовж трьох днів пластуни і пластунки „мешкали” в шатрах у своїх окремих таборах та переводили свої традиційні теренові вправи, спортивні змагання, ватри із мистецькими та розваговими виступами та різні вчрочістості, як переведення до укладів, іменування, відзначення, заприсяження і вікніці, дефіляда. В неділю і в понеділок пластові заїняття відбувались після полудня Богослужень в католицькому і православному обрядах Перні місяця в загальній оцінці змагань здобули пластові юначки і юнаки зі станиці в Пассейку, а перше місце і чаші в спортивних змаганнях здобули юначки з Ньюарку і Пассейку. Свято проводили пластові курені „Лісові Чорти” і „Чорноморські Хвилі”. Команданто табору був пл. сен. Павло Дорожницький, функцію бунчужного виконував пл. сен. Петро Солдаль, а писарювала ст. пластунка Зєна Смішкєвич. Взяв участь у святї і крайовий пластовий провід із головою Крайової Пластової Старшини Юрієм Ференцевичем, заступником голови Ярославом Бойдуником та крайовими командантами пластунок і пластунок Ольгою Кузьмович і Я. Лучканем. „Різноманітна” погода напереміну з дощем, сонцем і холодом гармонізувала із різноманітністю пластового свята.

### НТШ вшанувало Івана Франка цілоденною конференцією в Нью Йорку

Нью Йорк. — З нагоди 50-річчя від часу смерті Івана Франка Наукове Т-во ім. Шевченка у ЗДА вшанувало пам'ять Великого Каміняря в суботу 28-го травня у великій залі Українського Інституту Америки цілоденною Науковою Конференцією, при чому це була тільки перша сесія, бо друга, а може й третя, відбудеться о сіннію ц. року. Конференцію відкрив голова НТША проф. д-р Роман Смалль-Стоцький, давши у своєму вступному слові короткий нарис початків промислової революції на переломі 18 і 19 сторіч, страхотливих умов праці робітників, включно жінками і нелітніми дітьми, та реакції з боку частини духовенства, соціалістичного руху й поступових елементів. На цьому тлі зродилась поява Івана Франка, народження обшпру Дрогобича, що став був Тексасом Австрії: Франко став трибуном покритвоженої людини. Промовивши пригадав тісний зв'язок Івана Франка з НТШ, в якому був директором Філологічної Секції і почесним членом. У передполудневій частині конференції виголосили доповіді: проф. д-р М.

Стахів: „До суспільно-політичного світогляду і політичної діяльності Івана Франка”, проф. д-р П. Ковальська: „Іван Франко як українська літературна мова”, проф. д-р В. Лев: „Іван Франко і слов'янська література”. Після полудня відбулися доповіді: проф. д-р С. А. Меннінг: „Іван Франко — письменник, журналіст і вчений” (англійською мовою), д-р О. Домбровський: „Біблійна символіка в „Мойсею” Івана Франка”, проф. д-р В. Безушко: „Іван Франко — літературний критик”, д-р М. Вашик: „Поєма „Мойсей” І. Франка”, проф. мгр. В. Жила: „Франко — ономаст”, проф. д-р В. Стецюк подав зміст надісланних доповідей проф. В. Радзівкевича: „Біблійна притча в поетичній версії І. Франка” і проф. д-р О. Горбача: „Вулицьотюреними арготизми у Франківській прозі”. Закрив сесію коротким словом ред. І. Кедрин - Рудницький. Промовили проф. Р. Роман Смалль - Стоцький і ред. І. Кедрин - Рудницький. У почесній президії сиділи проф. М. Тершаківський і проф. д-р М. Зайців. Всі доповіді, появляється окремим томом в Записках НТШ.

### „Світла і тіні” УКНА були предметом громадської наради в Дітроїті

Дітроїт, Міш. — Наша центральна громадська — політична репрезентація — Український Конгресовий Комітет Америки та його праця, досягнення й недомагання були предметом окремої Ширшої Громадської Народи, що відбулася тут минулої суботи, 28-го травня, в залі Українсько-Американського Осередку при Карпентер вулиці з участю понад 100 найактивніших місцевих громадян. Наряду скликав Метрополітальний Відділ УККА з його головою п. М. Колодичном на чолі, який і відкрив та проводив нараду. На початку нарад член Екзекутиви УККА ред. Я. Драган коротко доповідало про працю УККА, при чому ред. А. Драган зокрема наголосував досягнення УККА в його праці, а ред. Я.

Гайвас звернув увагу на деякі з недомагань. Обидві доповіді себе взаємно доповняли, як і опісля доповняли себе численні запити учасників і відповіді доповідачів. З уваги на те, що запити і відповіді заторкували і вяснювали найбільш актуальні проблеми УККА, „Свобода” в чергових числах надрукує їх загальний огляд. Молодий й енергійний голова Метрополітальний Відділ УККА в Дітроїті та ініціатор і провідник цих нарад п. Колодичн в кінцевому слові висловив і основну ціль, яку ця нарада мала й досягнула: кожну, навіть суперечну і драстичну справу можна вяснити в культурній дебаті та прийти до конструктивних заключень. На закінчення нарад обрано ред. А. Драган зокрема наголосував досягнення УККА в його праці, а ред. Я.

### Сьомий Весняний Злет Юнацтва СУМА відбувся на сумівській оселі в Елленвіллі

Елленвілл. — В суботу і неділю 28-го і 29-го травня ц.р. відбувся тут на Оселі СУМА Сьомий Весняний Злет Юнацтва Спілки Української Молоді Америки, проведений під гаслом слів І. Франка „Ум гостри, настальною волюю”. У здвигу взяло участь 14 осередків СУМА із східних стейтів ЗДА, приблизно 600 юнаків і юначок та дружинників. Відкриття здвигу відбулося в суботу рано і довершив його командант Здвигу Євген Куряло. Заплановані на цей день змагання у спорті, і мистецькому слові і знанні не змогли вповні відбутися з огляду на зливний дощ. Програма Здвигу в неділю виповнена Святим Героєм, що його започатковано Службою Божою і Панахидою за Полягких, які відправили Впр. о. Любомир Гузар. Після цього на площі перед па-

мятником Героям відбулася урочиста маніфестація, якою проводив Микола Грицько-Сурма. Після складення вінків від Осередків СУМА і ООЧСУ й одноквишлинної мовчанки на пошану Поляг І. Франка „Ум гостри, настальною волюю”. У здвигу взяло участь 14 осередків СУМА із східних стейтів ЗДА, приблизно 600 юнаків і юначок та дружинників. Відкриття здвигу відбулося в суботу рано і довершив його командант Здвигу Євген Куряло. Заплановані на цей день змагання у спорті, і мистецькому слові і знанні не змогли вповні відбутися з огляду на зливний дощ. Програма Здвигу в неділю виповнена Святим Героєм, що його започатковано Службою Божою і Панахидою за Полягких, які відправили Впр. о. Любомир Гузар. Після цього на площі перед па-

### Інж. Методій Борецький — переобраний на голову Т-ва Інженерів у Філадельфії

Філадельфія. — В суботу, 21 травня ц.р. у Філадельфії відбулися 17-і Звичайні Загальні Збори Філадельфійського Відділу Товариства Українських Інженерів Америки. Зборами проинувала президія на чолі з інж. З. Кохановським. Після Звітів уступаючи управі, яку очолював інж. Лев Яценкович. Збори на пропозицію голови Контрольної Комісії інж. С. Філіповича з призначенням унікально абсолютну уступаючи управі та вибрали нову управу в та-

м'ятником Героям відбулася урочиста маніфестація, якою проводив Микола Грицько-Сурма. Після складення вінків від Осередків СУМА і ООЧСУ й одноквишлинної мовчанки на пошану Поляг І. Франка „Ум гостри, настальною волюю”. У здвигу взяло участь 14 осередків СУМА із східних стейтів ЗДА, приблизно 600 юнаків і юначок та дружинників. Відкриття здвигу відбулося в суботу рано і довершив його командант Здвигу Євген Куряло. Заплановані на цей день змагання у спорті, і мистецькому слові і знанні не змогли вповні відбутися з огляду на зливний дощ. Програма Здвигу в неділю виповнена Святим Героєм, що його започатковано Службою Божою і Панахидою за Полягких, які відправили Впр. о. Любомир Гузар. Після цього на площі перед па-

СВОБОДА SVOBODA

UKRAINIAN newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays... Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25...

НАТО і Варшавський пакт

В лютому 1948 року, коли спец від „самовизначуванн" країн окупованих совєтськими військами, Валерія Зорія, так майстерно перевів те „самовизначенн" у Чехо-Словацькій; що син Томи Масарика, міністер закордонних справ, загинув, будучи покинутим самогубством, а незабаром після того на місце Едварда Бенеша президентом став вишколений у Москві Клемент Готвальд...

Москва добачила в НАТО не тільки рішучу заставу проти свого дальшого імперіалістичного походу у сторону Атлантики, але й офензивну загрозу: відомо, що москалі мають патологічний страх перед німцями. І тому 14 травня 1955 р. вона продиктувала своїм сателітам Альбанії (тоді ще слухняний), Польщі, Болгарії, Східній Німеччині, Мадярщині, Румунії і Чехо-Словацьчині так званий Варшавський пакт, в якому збройні сили названих країн інтегровано і підпорядковано головному квартирі в Москві й московському головному командантові, Схема Варшавського пакту пішла далі, а ніж схема НАТО, бо в цьому останньому визнається двоякий характер збройних сил країн-членів — під національним командуванням і приділених до НАТО, під головним командуванням американського генерала.

Але останнім часом появилася розколони в обох тих військових блоках. Французький президент Шарль де Голль, який спершу говорив про потребу реорганізації системи НАТО, а насправді виступав проти американського головного команданта і проти вирішування Америкою справи користування атомовою зброєю, не обговоривши можливостей реформ у НАТО, проголосив відклякнення французьких збройних сил тієї організації. Тож Захід — демократичний, не відмовляючись Франції права вирішувати свою долю, негайно взявся за пристосування НАТО, тепер уже з 14-ох членів, до нової ситуації. Куди гірша справа з Варшавським пактом. Там Румунія грає роль Франції. Румунський партійний шеф Ніколає Чаушеску публічно виступив взагалі проти „військових блоків", і — за пресовими твердженнями — домагається перенесення головної квартири Варшавського пакту з Москви до однієї з сателітних країн, відклякнення совєтських військ з Польщі, Східної Німеччини та Мадярщини і призначення на головного команданта щораз іншого генерала — за ротатійною системою.

НАТО постало в реакції на совєтський агресивний імперіалізм. Якщо Москва погодилася б на об'єднання Німеччини на базі плєбісциту та вільних виборів, якщо вона відклякала б свої війська з середньої Європи, розв'язала Варшавський пакт і дала інші докази відмови від грєсивних замірів, то не було б потреби зберігати НАТО в його нинішній формі. Але покищо це цілий ряд „акцій", які не в сфері актуальних реальних можливостей.

Середній Схід у ролі Балкан

Від часу Берлінського Конгресу в 1878 році, на якому збережено це владу Туреччини на Балканах, але сильно її обмежено і насправді започатковано процес усамостійнення урмленних турками балканських народів, аж до сарасвської трагедії і вибуху першої світової війни сама назва „Балкани" була синонімом безперервного заколоту й джерела міжнародних конфліктів. Після першої світової війни Туреччина розпалася на цілий ряд окремих самостійних держав Близького, за новою термінологією Середнього Сходу. Разом з процесом деколонізації Африки ця середньо-східні країни — Ірак, Сирія, Ліван, Ємен, Кувейт, Савді Арабія, разом з африканськими країнами Єгиптом, Лівією, Тунісією, Алжиром і Марокко — становлять великий арабський колектив.

У ході революції, в 1952 році до влади в Єгипті прийшов невідомий до того часу старшина-змовник Гамаль Абдель Насер, який незабаром став диктатором з амбіціями правити всім арабським світом. Для цієї цілі він хотів використати засновану ще в 1944 р. Арабську Лігу, що пропагувала панарабський рух — під проводом Єгипту. Насер спонукав Сирію і Йорданію злучитися з Єгиптом під назвою Об'єднана Арабська Республіка, але той зліпок тривав дуже коротко. Насер орудує протизарльським гаслом, але його замало, щоб зцементувати арабський світ.

Нині стан такий, що цей арабський світ ділиться — за словами Насера — на „революційних прогресивістів" і „реакційних полєтатів імперіалізму". Під час своєї недавньої візити в Каїро совєтський прем'єр Алексєй Косігін заходжувався головно змонтувати блок Єгипту, Сирії і Алжиру. Ємен автоматично належить до „прогресивістів", поки Єгипет тримає там 70.000 війська, на яке спирається слухняний Насерові режим. Але не хочуть підпорядкуватися йому та його „соціалістичній" політиці й орієнтації на Москву монархістичні Савді Арабія і Йорданія, прозахідній Ліван, які тим паче північноафриканські держави Лівія, Тунісія і Марокко. Савдарабський король Фейсал старється змонтувати блок мусульманських держав — Савді Арабія, Йорданія, Пакистану, Ірану й навіть Туреччині, як також Тунісії, Лівії і Марокка — проти імперіалістичних заціл Єгипетського Насера. Насер закидає своїх арабських противників „реакційністю", а Фейсал Насерові — антимусульманське безбожництво.

Як колись Балкани, так тепер Середній Схід і арабський світ є тереном для розгріт великодержав. Совєтський Союз намагається використати амбіції Насера для своїх цілей: здобути першу совєтську морську базу над Середземним морем і допомогти заподоліти цілим арабським півостровом, щоб почерез Суєзький канал або Ємен дістатися над Перську затоку — мрію ще Романових. Протиставляється цьому британсько-американська дипломатія. Але Британія з своїм соціалістичним урядом та фінансовими трудностями схильна залишити Арабський півострів. І ось, невеличка, дуже промовиста замітка на сторінці „Вашингтонського шепоту" в „Юе Ньюс енд Ворлд Ріпорт" з 30 травня ц. р.: „Американці будуть, мабуть, примушені вислати війська на Середній Схід, якщо британці виконають свою ухвалу звільнювати британську базу в Адені. В протинуюму випадку Єгипет Насера старатиметься запанувати з російською допомогою над тим обширним світу".

Ось де грізне джерело нових великих конфліктів і можливих ударів.

М. Мельник

ЗА ЄДНІСТЬ І БОРОТЬБУ

Надто багато наших старших віком людей і в краю і за кордоном у більшій чи меншій мірі духово змучені і знеохочені. В основному спрчинились до цього сталінський терор, ідея неперемінності, страх перед потугою режиму в СССР, страх перед атомовою бомбою, ну й перетомо власні довіри міжпартійної боротьби, зокрема на еміграції.

Отож, навіть деякі українські патріоти чекають на те, що або росіяни порозуміються і дадуть нам державу, або вибухне революція в Росії, і ми з того лєшевим коштом скористасмо, або, врешті, Китай піде війною на Росію, і тоді вже напевно буде Україна.

Тим часом історія вчить нас, що такі „благодаті" ніколи не спадають на народи, які самі не здібні чи неохочі боротися за свої права. Прі ці речі варто нам подумати зокрема тепер, коли на думку багатьох людей, Совєтський Союз поволі входить у найбільш кричущу фазу свого існування.

Один із згаданих угорі аргументів, який нас, може, найбільше непокоїть, це — безперервне „побренькування" ракетною зброєю: совєтські маршали і вожді залюб'яються роблять, щоб настрашити не тільки західні демократії чи Китай, але й поневолені в СССР народи.

Припустімо на хвилину, що совєтський режим дійсно є таким могутнім, яким він себе представляє. Але ж усі народи лаялися сильних колоніальних потуг? Пригадаймо ситуацію Ірландії, до якої наша ситуація найбільш подібна. Коли почалася там революція, Ірландія мала 4.7 мільйона населення, а Англія — 34 мільйони. При тому Англія була тоді найбільшою в світі потугою, а Ірландія — найбіднішою в Європі країною.

Війна Совєтського Союзу з Фінляндією була змаганням між 3.5-мільйоновим Давидом і 190-мільйоновим Голятом. Під час боротьби за незалежність Ізраїлю 720 тисяч жидів протиставилися 32 мільйонами арабів. Алжирія із 9 мільйонами населення перемогла у війні з Францією, що мала тоді 43 мільйони.

І врешті Воляня у своєму „Описі України" твердить: „Під прикриттям табору сотня козаків може відбиватися від тисячі поляків і ще більшої кількості татар". А також: „Ця героїчна оборона, коли за одну ніч знищено 13 з половиною тисяч яничарів, у той час як козаки втратили 50 чоловіка, дія багатьох здавалася просто неймовірною".

Це правда, що українці є в два рази менше, як росіяни. Це правда, що багато наших людей зламани сталінським терором. Правда також, що в минулому ми не мали часта або не були підготовлені, або політично обставини були для нас несприятливі. Але в подібній ситуації було багато інших націй, і вони все таки доби-

лися свого. І тому годі нам себе виправдувати чи прикривати нашу неперемінність аргументами про неперемінність боротьби з огляду на велику перевагу Росії, з огляду на небезпеку атомової зброї чи тому, що все одно еволюція чи революція в Совєтському Союзі або російській — китайській конфлікті проблему нашу розв'яже.

Надто багато людей і тут і на Україні думас, що найкраща політика для нас — сидіти тихенько. Наказують нам говорити по-російськи — то говоріть. Наказують славити росіян за все, що вони для нас зробили — славім. Наказують лаяти наших предків і все, що нам дороге — лаймо. Наказують присягати на вічну злуку з нашим „добродієм" із півночі — присягаймо.

Аб'я глибоко в душі ми були щирими патріотами. Та так глибоко, щоб навіть жінка чи діти того не завважили. А як уже прийде слухняний час, тоді... тоді станеться те, що так багато разів ставалося у минулому: тоді буде запізно...

Та коли навіть і більшість українців погодиться, що дешевим коштом Україна вільною не буде, і коли навіть зродиться те духовне піднесення, що не раз зроджувалося на Україні в близькому чи далекому минулому, тоді знову на думку, приходять загроза це не безсечніша, як усі інші — загроза внутрішньої незгоди і боротьби. Над цією справою ми працюємо і дискутуємо вже двадцять „років", але здобутки наші все ще мінімальні. І тому треба високо цінити те, що ми здобули, і продовжувати дискусію на цю тему з надією, що можна буде здобути ще більше.

Дискусія не повинна обмежуватися банальним закликом до єдності чи до безконечного тупцювання дві круги старих концепцій. Життя йде вперед, змінюються обставини, ідеї, люди, і це треба завжди брати під увагу.

Здається, найкращі можливості на успіх в цьому напрямі — не широкозакрєплені концепції, а аналіз фактів і здобутки в рамках існуючих — а не уявних! — можливостей.

Пригадаймо повесні часи. Не зважаючи на завязку міжпартійну боротьбу, весь час провадилися розмови і в справі об'єднання націоналістичного руху і в справі участі всіх політичних груп в УНРДі. Націоналістичний рух, замість з'єднатися, це раз розколовся, а в УНРДі це й досі не заступлена велика частина наших людей. Причин для цього багато. Однією з найважливіших є те, що еміграція не сприяє об'єднанню. Та основна причина, мабуть, деінде: ми завважили, що в дійсності розходження між деякими нашими групами такі основні, що надія на більшого масштабу згоду — зайва.

Нам здається, що деякі наші групи боролась не тільки за незалежність Ук-

Б. Журавець

ВАЖЛИВИЙ І ПОТРІБНИЙ ПОЧИН

(З приводу появи „Каталогу видавч Української Академії Наук 1918-1930")

Товариство Українських Бібліотекарів Америки здійснило великої ваги справу: видання джерельних матеріялів до історії української науки двадцятих років цього сторіччя, що ними є опубліковані в Києві в 1930 і 1931 році систематичні каталоги видавч Української Академії Наук за 1918-1929 роки і за 1930 рік. Безпощадно нищені московським комуністичним режимом на самій Україні і неуввагою й часом поза її межами, ці каталоги давно вже стали бібліографічною рідкістю і врятувалися тільки нечисленні їх примірники по великих бібліотеках Заходу.

Появилися ці каталоги з початком 1966 року, надруковані фототипічним способом у вигляді окремої 370-сторінкової книжки заходами названого Товариства Українських Бібліотекарів Америки п. н. „Каталог видавч Української Академії Наук 1918-1930". Опрацював їх Дмитро М. Штогрин, як перший том Слов'янських Біб-Бібліографічних матеріялів.

Вага і значення перевиданих тепер списків усіх видавч Всеукраїнської Академії Наук, опублікованих в період, коли ця Академія ще не була совєтською „Академією Наук УССР", але українською науковою установою, величезні. Цими каталогами охоплено і документально зафіксовано вся наукова діяльність УВАН в різних ділянках гуманістичних, технічних і природничих — технічних наук, усі надбання і здобутки за недовгий порівняно проміжок часу — всього 13 років існування Академії. Який великий був цей дозорок, переконали доводять охоплені каталогами видані позиції. За 1918-1929 рр. було 888 видавч різного змісту, в тому числі й великих збірників та окремих томів серійних витягів, і в самому тільки 1930 році таких же окремих пуб-

лікацій було 170 — разом 1 058 видавч. Рідко котра наукова установа може похвалитися таким добробком, як створення у важкі часи революції і ворожих окупацій Академії Наук українського народу.

З другого боку, виданий тепер книжковим виданням каталог видавч ВУАН за 1918-1930 роки унаглядює трагічну картину того знищення і руйни, що їх завнала українська наука збоку московського комуністичного режиму на Україні. З допомогою фізичного терору, арештів, репресій, заслання і розстрілів знищено сотки українських науковців. Створені ними при Всеукраїнській Академії Наук наукові установи і товариства в Києві і по інших містах України зліквідовано, і з них не залишилося й сліду: з наукової документації, з реєстрів і бібліографії повикреслено і їх назви, і прізвища їхніх діячів, і назви публікованих ними праць та розвідок. Самі ж їхні праці — всі оті з фірмою ВУАН чи УАН були — або спалені чи перероблені на папір, або повилучені із бібліотек, а в найкращому випадку позамікані по різних спецфодах. Про те, що були такі праці чи видання, можна довідатися тільки з опублікованого тепер Каталогу: ними не дозволяють користуватися в книгохвищах Української ССР навіть науковим дослідникам, спеціалістам тієї чи іншої ділянки.

Додати до Каталогу покажчики видавч за установами, збірників і серійних та періодичних видавч, авторів, редакторів та перекладачів праць українською й іншими мовами, як також покажчики видавч за змістом видатно доповнюють перевиданий тепер Товариством Українських Бібліотекарів каталог. Вони допоможуть усім, хто користуватиметься каталогом, знаходити скоро й певно таку чи іншу працю, того чи іншого автора, таку чи іншу тему.

Особливе значення матиме Каталог видавч ВУАН для закріплення становища української науки в чужоземному науковому світі. Відтепер ніхто з американських чи й інших західних дослідників не зможе твердити, що української науки нема й не було, чи вярті пропаганді, що українська наука почалася тільки після того, як переорганізовано Всеукраїнську Академію Наук у совєтську за формою і змістом Академію Наук фактивної Української ССР.

Товариству Українських Бібліотекарів і видавцеві книжки Дмитрові Штогрину будуть вдячні усі, в чий руки попаде ця важлива і цінна книжка, хто шукатиме в ній даних і фактів про великий і світлий період в історії української науки, що ним була широка і всестороння діяльність Всеукраїнської Академії Наук у Києві.

„Відки автор міг знати, що в мого вітця була глибокопоетична душа? Розуміється, в його життю було не без того, що можна назвати поетичними моментами, але до цього ще далеко до поетичної вдачі. Я затамив свого вітця дуже мало, бо він умер, коли я мав лєдвє 8 літ. Що він ти́ншася загальною симпатією між селянами не тільки свого, але також деяких сусідніх сіл, особливо Ясениці Сільної, відки мав другу жінку, мою матір, з роду Кульчицьку, і Унятич, це завдячував головно тому, що був як на ті часи дуже добрим ковалем". (Там же, 332).

Батькова кузня була для „малого Мирона" першою життєвою школою, яка розвивала його почуття і розворювала дитячу фантазію. В оповіданні „Злісний Сидір" І. Франко згадує, як то він з „дитинною упертістю напирася до кузні", де працював батько, який любив свого первородного сина і дозволяв йому годинами передсиджувати в кузні, придивляючись праці.

Франко згадує в цьому „спомині своєї молодості", як він співчував розпеченому залізу: „Я лаявся за нього, скільки разів батько в кліщах всував який кусень до грані, — мені здавалося, що й воно мусить чути біль, — а коли знов батько виймав його з-під вугілля і швидко клав на ковалдо — жарке, аж біле, сячуче, прискаюче вогнистими зиндрами, ... то й тоді я лаявся того заліза, мов розгніваного, мстивого противника, котрий за дізнану вогні зневагу готов в лютості зробити яку пакість татові або комунубудь в кузні". (VI, 195).

Для нас цікаве тут те, що кількालітній „Іванцьо"

Леся Лисак

ВЕСНЯНИЙ ЕТЮД

І ті, що пишуть до газет, і ті, що нікуди не пишуть, тільки зановують у душі свої спостереження, думають те саме: це почиття треба висловити. Це між такі звичайні речі, але про них хочеться сказати. Тільки думки якось не прибирають скрісталізованої форми...

У міжчасі — листки на кленах на вулиці вже зовсім розкрилися, і клени виглядають тепер як велетенські, прозора - зелена парасолі. Всі інші дерева зробили те саме — і здається, що непереможна зеленість Весни заливає все довкола.

Коли вийхати за місто, квітучі аблуни далека кличуть нас масою білорожевого квітця. Вони хочуть, щоб до них підійшли зовсім близько й гляділи їхні пахуче віття. І вам напевно хотілось би це вчинити, — та власники квітучих яблунь підозріло дивляться на інтрузів, що прийшли нюхати їхні квітця.

Щойно одлого дня всі ці почуття, що снувалися зеленістю дерев на вулицях та рожевістю яблуневого цвіту, прибирають нової форми. Ваші думки про Весну перетворилися в китичку філоетового бузку, що її руки мамі поставили на столі. Тепер ви вже зовсім певно знаєте: те, що не давало вам спокою — це був весняний настрій. Про це виразно сказав, підміхаючись, бузок на столі.

Бузок взагалі дуже веселий. Те, що він лілового чи філоетового кольору — а вони вважаються кольорами меланхолійності — нічого не шкодить. Бузок завжди був радисний — чи він білий, чи інший. Коли б його запитали — а він захотів відповісти — він напевно сказав би, що про якийсь смуток і чуття не хоче, тому й цвіте тоді, коли все кругом радіє сонцем і життям. Коли і дерева, і трави, і квіти бувають життєрадісно.

Колісь „за добрих, давних часів", бузок любив рости по міських парках, біля лавочок, на яких зустрічались молоді люди. Він радо підслухував, коли вони говорили пошепки про дуже важливі речі, які здебільша говоряться навесні. В людській мові це завало „коханнн" — і коли бузок чув це слово — пах ще міцніше. Він розумів закоханих, і не гнівався, коли молодий чоловік зривав з нього галузку і дарував її дівчині. Правда, зривана галузка примикала по хвилині очі своїх квітів — казали, що це тому, що бузок любить вологість — але, здається, це було тому, що бузок дуже дискретний... Коли в нього примкнені очі, він не запричмував поцілунка... Квітця було оживало знову, коли дівчина ставила його в склянку з водою — і дивилася на нього довго розуміряними очима. І тоді бузок розповідав пошепки про весну і про коханнн...

Згодом, коли галузка бозу в'янула, дівчина кладала її до альбому — на спомян. Там лежала вона довгі-довгі роки... І коли дівчину починали звати „панею в середньому віці" — вона інколи брала в долоні пожовклу галузку — і якось дивно в неї вдивлялася... Здається, вона бачила тоді ту лавку в

парку, під кущем кайтучого бузку — здається, чула якісь давно призабуті слова — і тоді її очі ставали вологими...

В „давні, добрі часи" найбільше захоплювалися бузком гімназисти, яких звали тоді „студентами" і які любили дарувати квіти своїм „симпатіям". Зайво додавати, що колишня „симпатія" в перекладі нн „сучасну мову" означає „герл френд" або „світарт": Шкода тільки, що тепер „герл френд" дарується куди менше квітів, як колись, в сентиментальній епосі. Але, вертаючись до бузку і гімназистів: ці останні, мабуть, тому так захоплювалися бузком, що його було куди легше придбати як, скажімо, букет рож... Легше в цюму випадку означає — більш економічно...

Бо, скажімо, букет бозу, нарваний у саду професора греки чи латини, зовсім не втрачає своїх романтичних прикмет, навпаки — він ніби повиває ще й авреолою відваги... Ті, що рвали бузок у садах своїх професорів, добре про це пам'ятають.

А втім, були різні букети бузку. Були такі, що їх ставили в череп'яних горщиках невідомо, думки перед „фігурою" Божої Матері на роздоріжжі. Були кладені зморщеними руками „старших сестриць" на престолох сільських церков. Були принесені руками „малих школярків своїй учительці. Були сумні китички бузку серед трам, там, де сплять ті, що вже до живих не промовляють...

І були китички бузку в кімнатах людей, які раділи, що Весна вже ходить світом, розсилаючи пахучі усмішки всім, хто на неї чекав. Людей, що раділи красою, а бузок мав її в собі так багато. Бо якийсь так тоді думалося, що китичка філоетового і білого бузку — це теж поезія, хоч і неписана.

Бузок, що його поставили на столі руки мамі — сміється по давньому. Сміється так, ніби все навколо нього соняшне і погідне. Він завжди був великим оптимістом. Сумніваєтеся? Прощу — ось доказ: бузок, що стоїть на столі, виріс майже з нічого — з мізерного, присохлого кущика, в якому, здавалося, не було ніякого життя. Важко було зразу повірити, щоб з нього щось путне виростло. А тим часом — він заселений і — зацвів. Цим він, мабуть, хотів сказати, що без нічого — не було б Весни. І що він людям таки потрібний. Хоч би тому, щоб китичка пахучого бузку відігнала ваші зтомлені містом думки. Щоб побачити в міщяторі Красу, що її кожного року розмалює Весна...

МОВКНУТЬ СПІВН...

Мовкнуть співн слівов, Ощіднать весни, Мре краса. Чи ж вірю я У життя воскресне?

Вся планета, як була — На миру без миру. Терези добра і зла Перебрали міру.

Затягні ведуть бої Скрізь ворожі сили, Гине сніт. Пісні мої Світу не зміняли.

ОЛ. ВЕРЕТЕНЧЕНКО

ЛУКА ЛУЦІВ ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІАЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

Це місце своєї автобіографії Франко доповнив ще 22 роки пізніше, пишучи в львівському журналі „Неділя" (1912, ч. 9) з приводу перекладу на російську мову своїх двох оповідань та передмови О. Войташевського, який, як писав І. Франко, пробував „дати російській публіці короткий та популярно написаний нарис мого життя та характеристику моєї літературної діяльності". (VI, ст. 331). 1)

Франко переклав цю передмову і додав до окремих тверджень російського автора свої завваги, які є цінними даними до оцінки творчості автора „Мойсея".

О. Войташевський писав про Франкового батька, що це був „простий селянин, визначався одвертим характером, глибокопоетичною душею і гостинністю, та що ти́ншася загальною симпатією своїх односельчан. Ті благородні прикмети Яця Франка унаслідив від нього також його син. Розуміючи значення науки в житті, Яць Франко не пожалував своїх убогих засобів і постарався дати синові якнайкращу освіту".

І. Франко додав до цього уступу таку заввагу, чи, як він написав, таке „запінання":

Франко „співчував розпеченому залізу", яке має свою честь, і за „дізнану зневагу в огні" готове мститися на батькові.

Іванцьо допитувався батька, „що там таке в міху", але батько, як звичайно буває, коли запитують діти, давав виминливу відповідь: — ой ти... ти... ти! — відповідав усміхаючись — все бис тілєки хтїв знати! Там дика баба в міху!

Та „дика баба" не була для малого Франка новиною, бо нею страшили його завжди, коли хотіли здержати від чогось. Ця „дика баба" літом „стерегла гороху в полі", до котрого Іванцьо був дуже ласий; вона сиділа в ямі під припінком, де Іванцьо, загнівавшись, любив залізати; вона пробувала на поду, де йому заказано вилізати по драбини. Майбутній поет признається, що він „не лаявся і не дуже вірив тому, що казав тато". Коли батько перед кузною кував коня, його „малий Мирон", „зліз зі свого сідала й поліз під міх, щоб подивитися, що в нього є зісподу".

1) Про це російське видання в Москві писав Франко: „Книгоздателство „Польза" — добрим російським значенням видання це входить без повідомлення і якогонебудь відшкодування; мабуть, дєвє московського товариства „Польза" треба би докладніше висловити „Собствєнная польза", (VI, 331).

Д-р С. Ворон

### ВЕЛИКИЙ ІСПИТ

„Я буду таким Кардиналом, як Ви народом“  
Верховний Архиспископ Кардинал Йосиф Сліпий

Лише кілька днів залишилось до 100-долларового бенкету, що його уряджує Громадський Комітет великої Метрополії Нью-Йорк і Північного Нью-Джерсі у репрезентативному готелі Гілтон 5 червня. Як відомо цей бенкет влаштовується на честь Блаженнішого Верховного Архиспископа Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа Сліпий, а весь прибуток із цього бенкету призначений на Українській Католицькій Університет в Римі.

Перший 100-долларовий бенкет в користь Українського Католицького Університету в Римі відбувся в червні 1965 року в Торонто, Канаді, з неабияким успіхом. Він приніс \$30,000 прибутку. Торонтові можна градувати за цей вклад в здійсненні задуму Великої Архидієцезії, — великої на дійсно твердих основах будованої святині української науки у вільному світі. Шість місяців минуло після цієї Торонтської імпрези, а у нас в Америці нічого в тому напрямі не робилося. Отож, 22 грудня 1965 р., на одній із місячних конференцій Лікарського Товариства Метрополітального Відділу в дискусії на громадські теми постановлено запросити представників усіх професійних товариств і Комітету Об'єднаних Українських Організацій Нью-Йорку на ініціативні наради в справі 100-долларового бенкету на терені Нью-Йорк-Ньюарк.

15 січня 1966 р. в Українському Інституті Америки такі наради відбулися. Крім представників Т-ва Українських Лікарів, були присутні репрезентанти: Товариства Українських Інженерів, Т-ва Українських Правників, Т-ва Українських Журналістів, Т-ва Українських Купців і Підприємців, Т-ва Українських Професіоналів і Комітету Об'єднаних Українських Організацій Нью-Йорку. Народи закінчилися вибором Ініціативного Комітету.

На 30 січня 1966 р. Ініціативний Комітет двома оголошеннями в „Свободі“ і листами до всіх організацій на терені Нью-Йорк і його метрополії та північного Нью-Джерсі скликав громадські наради для передискутуван-

### Фінікс, Арізона

ЛЮБИМ УКРАЇНУ, ЯК ШЕВЧЕНКО ЛЮБИВ

Свято, присвячене пам'яті Тараса Шевченка відзначено 13-го березня під гаслом „Любим Україну, як Т. Шевченко любив“. Це гасло було змістом всієї святової програми, влаштованої заходом комітету, який складався з представників українських організацій.

Гасло „Любим Україну як Т. Шевченко любив“ мало на цілі збудити національні почуття в нашого підростаючого покоління, яке родилося на чужині. На диво, дякуючи Богові, багато дітей любить і хоче любити нашу Україну. Така наша зміна походить в основному з тих родин, де батьки є добрим прикладом любові до України.

Цього року Святокий Комітет дав можливість заступити досвідчених майже у всіх точках програми. Надіємось, що на слідуєчій рік молоді заступить старших повністю. Участь молоді абсолютною не знижує організаційних якостей влаштованого свята.

В гарно прибраній залі зібралася українська громада, щоб ушанувати пам'ять Т. Шевченка. Свято відкрив голова місцевого відділу У-ККА, він і голова Святочного комітету — п. Володимир Коваль. Реферат прочитав студент Арізонського Університету — Богдан Поліщук. Реферат був на тему „Учимося любити Україну, як Тарас Шевченко любив“. Присутні нагородили презентом яскравими оплеска-

ми. В мистецькій частині молоді уділено найбільше місця. Студенти брати Оріан виконали по-мистецьки на піанно і клярнеті три точки з класиків і українську народну пісню „Ой на горі“. Студент Григорій Волошко по мистецьки виконав дві класичні точки на акордеоні, Богдан Поліщук виконав на піанно дві українські народні пісні. Сензацією була п'ятилітня Надя Ситник, яка заграла на акордеоні дві пісні. Поміж виступами молоді виступали і старші. Пані Солянка продекламувала під музичний акомпанімент на піанно „Думи мої думи“. П. Лисогір, як скрипаль, програв чотири українські народні пісні, п-ні С. Гаврилук продекламувала „Розриту могилу“. Пан В. Савицький прочитав „Думу на смерть Т. Г. Шевченка“ Забіли.

На закінчення мистецької частини п. А. Вдовиченко продекламував власний твір музично-інсценізоване слово „Любим Україну як Т. Шевченко любив“. Яскраві оплески кожному учасникові вище згаданих точок були нагородою за виконання. Свято закінчили співом українського гімну. Це так відбулось загальногромадське свято Шевченка, але крім цього відбулось 20 березня свято при православній церкві з іншою програмою, а також Свято Шевченка місцевого Союзу Українок 29 березня. А. Б.

### Сан Франціско, Каліф.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Відділ УККА Сан Франціско і околиці гідно ушанували пам'ять Т. Шевченка, влаштувавши академію на його честь 20-го березня. Академія відбулася в залі церковно-народного дому, який міститься при Українській Православній Церкві на 345 7-й вулиці.

Як „пролог“ до академії передано мистецький запис на стерео-тейп рекордері „Слово Тараса“ — виконання нашої знаменитої Капелі бандуристів ім. Т. Г. Шевченка. Чудова декламація у супроводі бандур „Вуть пороги“, створила відповідний настрій на весь час академії.

Святочну промову по-українськи виголосив проф. Мавітоского університету П. Кондра. По-англійськи реферат прочитав інж. Д. Марчишин.

Тепле привітання, наповнене розумінням нашої проблематики, від імені Миської Управи виголосив член ради супервайзерів Дж. Москоні.

Програма академії склалася з декламацій найліпших творів Т. Шевченка. Серед виконавців, з найліп-

шої сторони, поїзав себе приятель українців м-р К. Буріл, який по-англійськи декламував „Івай Підкова“ та „Заповіт“. Дуже добре виконав декламація вірша „Мені тринадцятий“ — діячка Л. Вермонт. Привітання вразення створили декламації пані Шавлач та панні М. Ісків. Музикою до слів Шевченка майстерно виконав на акордеоні І. Казай. Академію закінчено виконанням „Заповіт“ всіма присутніми з пані В. Шавлач при роялі. Присутніх було коло 200. У день академії над будинком маюря український національний прапор, який вивішено з наказу маюря міста Джава Шеллі. Це було зроблено як компенсацію за прикрі непорозуміння з прапором, яке сталося 22-го січня. Це все не пройшло без уваги місцевої преси і вже 21-го березня газети Миської Управи виголосили член ради супервайзерів Дж. Москоні.

Програма академії склалася з декламацій найліпших творів Т. Шевченка. Серед виконавців, з найліп-

гійності — не може бути будучим, навпаки, приносять тільки шкоду Церкві, самій Батьківщині чи ідеї, для якої цей патріотизм штучно створюється“ — казав зворушеним голосом Владика. „Хто замикатися на чотири спусти в своїй хаті, неаче в фортеці, думаючи, що цим способом він обороняється перед злодіями, а одночасно насолоджується без перебору телевізійними програмами, поганого пресою та деморалізуючою літературою, книжками, журналами і магазинами, або хто дає волю своєму язикові в обмові і безпричинній критикі ближнього — сам себе окрадає із найбільш вартісний прикмет питомених кожний добрий, чесний і справедливий людина“.

Молитвами і могутнім „Хресту Твоєму“ закінчено церковні торжества. До Св. причастя приступило велике число вірних.

Від Церковного Сестричтва вітала Владика голова п. Р. Мицик. Владика Амвросій був в товаристві А. В. Лостина.

IN MEMORY OF PRESIDENT KENNEDY  
FIRST NATIONAL BANK OF HOPE  
Hope, N. J.

### ЗА ЄДНІСТЬ І БОРІТЬБУ

(Закінчення зі стор. 2-ї)

мадянства, що іноді треба дивуватись, як це стало можливим.

Такого роду прояви єдності і тут і в Україні можуть продовжуватись і кріпшатись, прийнятні при двох передумовах.

Величезній більшості українців треба виразно об'єднатись на платформі не еволюцій чи „розважного“ вичікування, а на платформі боротьби, включно з революційною боротьбою — за самостійність.

Рослави роблять усе для того, щоб ідею вічної здуки з Росією українці прийняли як річ і логічну і з матеріального погляду корисну та неминучу. Вони для цього мають величезні засоби, — це одне з найважливіших завдань Комуністичної Партії України. (Порівняймо в цьому відношенні КПУ з КП Румунії чи Польщі). Засобами для цього є, з одного боку, пропаганда, з другого — загроза тюрми, заслання чи фізичної ліквідації, а з „третього“ — матеріальні користи для „любовних“ українців.

До цього треба додати ілюзію непереможності Росії, що її створюється як один з найбільш переконалих аргументів. А для тих українців, що їх все ще гризе сумління, твориться ілюзія української держави.

Для ліквідації цієї „держави“ не треба ані війни, ані більшовиків, ані навіть великого політичного натиску, — вистачить резолюції, схвалені Комуністичною Партією „незалежної“ України.

В таких умовах на Україні легко знайти виправдання для концепції без-

чинності, еволюції, валеї-родизму (тобто ідентичності з приятелем ворога, щоб в слушний час його змінити), страху перед фізичним знущанням і т. д. Але на такого роду позиціях об'єднання і недоцільне і неможливе.

Друга передумова єдності — це платформа боротьби не за ліквідацію однієї чи другої групи і усунення всієї опозиції, а за парламентарний устрій на Україні. Передумовою цього можна сповити не палеромиї заяви, програмами і деклараціями, а практичними виступами. Такі виступи усували якісь час після розламу в ОУН, хоч і в дуже малих розмірах. Нині їх куди більше.

Очевидно, було б дуже добре, якби перманентне об'єднання наступило в рамках якоїсь формальної інституції чи організації. Та покищо нам треба задовольнитись об'єднанням доквирги поодиноких акцій. Провідні люди різних груп повинні частіше сходяться, щоб говорити не тільки про об'єднання, але й про організацію праці, про спільні виступи, зокрема про спільну політику на вільному фронті.

Така ініціатива повинна виявлятися не тільки під натиском публічної опії, але й з ініціативи поодиноких, зокрема найвільніших, груп. Тільки тоді ми можемо, що ми дійсно змінити творити передумови для національної єдності, тобто єдності всіх ідейних напрямків, що стоять на позиції визвольної боротьби і демократичного ладу у сандостійній Україні.

фесорами, що з катедр західних університетів викривляють нашу історію, культуру та фальшиво інформують західний світ про зманяння українського народу до самостійного життя. Українській Католицькій Університет, що друкуватиме праці наших учених, так католиків, як і православних, стане всеукраїнським форумом для всіх наших наукових сил, розсіяних по світі, що працюватимуть з метою допомоги незалежному українському народові вирватися з пут Москви.

Якщо взяти під увагу тільки той момент, що цей Університет в Римі стане науковим оборонцем нашої величній минувшині, завдяки війсьм в боротьбі за право на самостійне життя нашого народу нарівні з іншими вільними народами світу, то цього вже вистачить, щоб дати йому всесторонню моральну й матеріальну піддержку.

Коли взяти під увагу, що на бенкеті будуть присутні високі достойники американського релігійного, наукового і політичного світу, а також представники американської преси, то масова присутність нашої громади на цьому бенкеті є просто імперативом. Не можемо дозволити, щоб американська преса зле висловлювала про нас. Ми будемо Університет в Римі раз у своєму житті, і кожний повинен почувати гордість, що причинився своїм вкладом до цієї величній будови. Не змогла зробити цього мазепинська еміграція після визвольних змагань, отже велика політична еміграція наших часів мусить цього доконати.

На нас, на нашу дію, на нашу поставу, дивиться сьогодні світ. Від нас же поможі українській нації. Даймо ж йому цю поміч. Збудуймо святиню науки, що стоятиме на сторожі правди наших великих князів, Мазепи й Петлюри, що голоситиме правду, за що гинуло козацтво під Полтавою, за що гинули герої Крут і Базару, за що в нерівному бою клали свої го-

Читайте українські книжки і газети, бо частина читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

лови новітні герої — воїни УПА.

У виданій в зв'язку з цим бенкетом пропам'ятній книжці будуть відмічені імена всіх жертводавців, отже не повинно в ній бракувати ні одній організації з терену великої метрополії Нью-Йорк-Ньюарк. Там мають бути зазначені імена всіх, кому дорога доля нашого народу, хто, згідно з оцінкою власного сумління, на це матеріально спроможний.

Ми віримо, що коли пам'ятник Шевченкові в Вашингтоні привезуть найлогітшого нашого ворога на швидку руку ставити його пам'ятник у своїй столиці — Москві, то Український Університет в Римі примусить цього самого ворога бути обережнішим в русифікації університетів Києва, Харкова, Львова...

Отож від нас залежить, з яким успіхом наша метрополітальна громада здасть свій великий іспит. Від нас залежить, як високо ми піднімемо українське ім'я перед чужинцями, наскільки ми допоможемо науковому центрові, який сповнитиме роль сторожа нашої мови, культури і історії.

Ідея створення Українського Католицького Університету в Римі — це ідея нашого духового Велетія. Іх Блаженства Верховного Архиспископа Йосифа. Нехай же серця його пастви так щиро віддаються йому, як щиро він віддає своє серце нам — своєму народові.

Ділямоє сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дні 29-го травня 1966 року з волі Всевишнього відійшла у Вічність по короткій недугі наша Невіджа-тувана ДРУЖИНА і ТЕТА

### бл. п. ПЕТРОНЕЛЯ з ТРУГНЕВИЧІВ БІЛОБРАМ-МИНІТІОН

ПАНАХИДИ: вівторок, дні 31 травня і середа, дні 1-го червня, ч. р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Ковальчика при 129 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОХОРОНИ: відбуються дні 2-го червня 1966 року о год. 9:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. ап. Петра і Павла в Джерзі Сіті, а по відправленні Зупокійної Служби Божої Тілої Останки Покійної будуть перевезені на Вічний спочинок на цвинтар Кальварія в Нью-Йорку.

Горем прибиті:

муж: ІВАН  
сестрички: ЕМІЛЬ ГЛАДКІЙ і ЛЮБА КОЗАЧОК  
кузина: КАТЕРИНА ГЛАДКА

THE SISTERS OF ST. JOSEPH... A SMALL COMMUNITY  
invite young women to join them in their Apostolate of teaching, nursing, social work, clerical or domestic work.  
Qualifications  
1. Interest in Religious Life.  
2. Good health.  
3. Average intelligence.  
Write to:  
Directress of Vocations, Nazareth-on-the-Lake  
1412 E. Second St., Superior, Wisconsin

Аплікація на прийняття  
— на —  
КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА  
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ  
на СОЮЗІВЦІ  
КЕРТОНКОН, Нью-Йорк  
ВІД 8-го СЕРПНЯ 1966 РОКУ  
Тя і приваще:  
Адреса:  
Вік: Член УНСоюзу, Відділ:  
Знання української мови:  
СЛАВЕ  ЗАДОВІЛЬНЕ  ДОБРЕ   
Залучую на рахунок оплати \$200.  
(Повна оплата курсів — \$120.00. Половину належності треба вилатити із аплікацією).  
Аплікації висилати на адресу:  
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE  
Kerhonskon, New York

„СОЮЗІВКА“ ОСЕЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ  
в КЕРТОНКОН, Н. Я.  
приймає вписні дітей  
у віці від 7 до 11 років  
— на —  
ДИТЯЧУ ОСЕЛЮ  
— яка триватиме  
для КЛОПЦІВ — від 25-го червня до 16-го липня 1966  
для ДІВЧАТ — від 17-го липня до 7-го серпня 1966  
По ближчій інформації та за аплікацією до вписування, прому зголошуватись на адресу:  
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE  
Tel.: 914 626-5641 Kerhonskon, N.Y.

Появилася нова ДОВГОГРАЮЧА ПЛАТІВКА з українським репертуаром, відомої в Європі співачки ІВАННИ СИНЕНЬКО-ІВАНЦІВКОЇ. У репертуарі пісні М. Лисенка, К. Стеценка, Д. Сичинського, В. Барвинського, С. Людкевича, Н. Нижанківського та Литовського. Платівки можна набудити у п. А. Велюсцьку  
157 Hugon St., Brooklyn, N.Y. 11222 Tel. EV 9-6935

ПРОСИМО ВСІХ  
Б. УЧЕНИКІВ І УЧЕНИЦІВ  
УКРАЇНСЬКИХ ГІМНАЗИЙ  
в ТЕРНОПОЛІ  
жіночої і мужської (від їх заснування аж до часу розв'язання), мешканців Нью-Йорку і околиці прийти на НАРАДУ.  
яка відбудеться  
в суботу, 4-го червня 1966 р.  
о год. 7-їй веч.  
в УКР. НАРОДНІМ ДОМІ в НЬЮ ПОРКУ  
140 2-га етено для:  
1. Вибору Комітету З'їзду;  
2. Обговорення програми З'їзду, що мав би відбутися на СОЮЗІВЦІ в дні 24 і 25 ВЕРЕСНЯ 1966 року.  
За Тимчасовий Комітет:  
Д-р РОМАН МОРОЗ  
І ЗЕНОН КОРЧІНСЬКИЙ

Вотерліт і околиця!  
УКРАЇНСЬКА ТЕАТРАЛЬНА ГРУПА  
ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, Округи ОЛІВАНІ, Н. Я.  
ставить оперету  
ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ  
С. Г. Артемовського  
Програма вилючас виступ Танцювальної Групи  
Верховина  
МОЛОДЬ СУМА  
У суботу, 4-го червня 1966 р.  
о год. 7:30 веч.  
в АВДИТОРІИ WATERVLIET HIGH SCHOOL  
12th Avenue, Watervliet, N.Y.  
Прихід призначений на Катедру Українознавства.

СПІВоче Т-ВО „ТРЕМБІТА“ в НЬЮАРКУ, Н. Дж.  
під муз. керівництвом д-ра І. СОНЕВІЦЬКІЙ  
В суботу, 11-го червня 1966 р.  
о год. 7-ма веч.  
VAILSBURG NGHTS — IVY ST., НЬЮАРК, Н. Дж.

МУЗИЧНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР  
Диригент хору д-р І. СОНЕВІЦЬКІЙ  
Акомпаніамент — М. ПАВЛОВСЬКА

Участь беруть:  
ВП.: М. ЦІПІКА  
З. ДЕРЛЯНЦІ  
Т. ВОЖАКІВСЬКА  
М. ПОНЕДІЛКО  
І. КЕРНІЦЬКІЙ (ІКЕР)  
ХОР „ТРЕМБІТА“

**Праця**  
HELP WANTED MALE

**MACHINISTS**  
1st & 2nd Class  
Day or Night Shift.  
Good opportunity, some exp.  
Good salary, all benefits,  
profit sharing.  
201 772-1201

**Draftsman Mechanical**  
Minimum of 3 yrs. layout experience. Good salary, working conditions and benefits.  
Send resume including salary req. to:  
D. KRAMER, Personnel Dir.  
L. J. WING MFG. CO.  
2300 N. Stiles St., Linden, N.J.  
An equal opportunity employer

**TOOL & DIEMAKERS**  
Permanent position; excellent working conditions; we need men with experience on automatic wire forming equipment; a company paid Blue Cross and Blue Shield, vacations, holidays and schedule overtime.  
Call 201 621-7272

**DRAFTSMAN-MECHANICAL**  
For new product development. Previous experience required. Competitive salary with ability. Send resume to  
ATLAS VALVE CO.  
230 South St., Newark, N.J.  
or call  
Mr. Blanchard 201 2-2464

**МЕХАНІКИ**  
Потрібний досвід у закордонських містах. Добра платня, постійна праця, гарні умовини праці. Зголошуватись щільні тижнями:  
**FOREIGN CAR CLINIC**  
310 W. 240 Street, Bronx, N.Y.  
KI 9-6262

**MAINTENANCE MACHINISTS**  
до праці при автоматичних машинах. Мусить мати механічні здібності. Добра платня. Стала праця. Гарні умовини праці.  
Mr. E. Poplaak  
Tel. CO 5-6228 - NYC

**INSPECTORS**  
Able to read blue prints & to use instruments, for inspection of machine and/or plastic parts; day & evening shift.  
**LIONELL CORP.**  
Hoffman Place, Hillside, N.J.

**TOOL & DIEMAKER**  
Досвідчені. Модерна машина робота. Наші власні виробники — будівельні і ремонтні бригади. Добра платня, стабільна праця. Гарні умовини праці. Головна праця під час дня або після 6 год. веч.  
N.Y.C.  
OR 5-2663

**ДИРИГЕНТИ-ДЯКОВЧИТЕЛІ, УВАГА!**  
УКРАЇНСКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ СВ. МИХАЙЛА в ВУНСОКЕТ, Р. АР.  
— пошукує —  
**ДИРИГЕНТА-ДЯКОВЧИТЕЛЯ**  
з знаннями киявського і, по можливості, галицького напіва. Дуже вигідні умови праці! Платня — за умовою. Пропозиції — з поданням музичних кваліфікацій і довідку — слати на адресу:  
**FATHER GEO. KRASEVICH**  
76 Harris Avenue Woonsocket, R.I. 02895

**Ваканції - Vacations**

**УВАГА! УВАГА!**  
Коли Ви хочете провести Ваші ваканції спокійно, в гарній околиці і відпочити собі по цілодній праці на дуже здоровому водоспаді в горах Кетскіл, і коли хочете щоб Ваші діти мали неограничену можливість для всяких розваг, то їдьте  
**на ОСЕЛЮ „ЗАПОРІЖЖЕ“**  
в ГІРЛЕНВІЛІ, КОЛО МОНТИСЕЛО  
Маємо до винайму бонгала, апартаменти і кімнати, все повністю укомплектоване. Тепла і зима вода. Озеро до купання і ловля риби. Оселя відкрита від 15-го червня. Ціни найнижчі. По ближчій інформації звертатись:  
в Нью-Йорку на тел.: YU 2-3692 (вечером);  
в Ньюарку на тел.: 372-7849 (щільний день).  
Адреса Оселі:  
"ZAPOROZHE", INC.  
Hill Road, R.F.D. 108, Hurleyville, N.Y. Tel.: 914 434-8991  
УПРАВА ОСЕЛІ

**"КАРПАТІЯ"**  
новий Український ваканційний осередок — це зосередження всіх модерних вайлитувань на 200 акровій посілости для розваги, приємності і вигоди.  
"Карпатія" привітає своїх гостей:  
• Модерно влаштованими кімнатами, вистеленими килимами, з приватною ванною, телевізором і вигідними меблями.  
• Довіреною кухнею з українськими та місцевими стравами. Окремий салон для коктейлів.  
• Великим басейном, площадками до тенісу, відбиванки і кошівки.  
Початок літнього сезону 25 червня 1966 р.  
По додатковій інформації та замовленнях з терену метрополітального Нью-Йорку, просимо звертатись на телефон 201 НБ 2-0227.  
"Карпатія" — це прекрасне місце для групових прогулянок, з'їзди та товариських зустрічей.  
**Carpathia HARRINGTON HILL ROAD / NORTH EASTON, NEW YORK**  
YEAR-ROUND RESORT AREA CODE 518 692-7111

**ХРОНІКА ТРЕНТОНУ, Н. ДЖ.**

Мгр Дарія Кузик — викладач музики в місцевій американській музичній консерваторії може похвалитись успіхами. Ще в листопаді м. р. коли була т. зов. „Дженовська афера“, професора ю-бронсвіцького університету Юджина Дженовіза — вона мала відвагу на сторінках трентонського щоденника „Ді Івнінг Таймс“ в листах до Редакції опрокинула міркування проф. Дженовіза та налягувати його прокомуністичні тенденції. Виступ проф. Дарія Кузика по-добавля читачам цієї газети, як про це свідчать листи, які одержала авторка. Проф. Дарія Кузик, опрокидаючи шкідливу діяльність проф. Дженовіза, подавала знамениті факти з української історії та ролі України в протикоммуністичній та протироскошній боротьбі. Проф. Дарія Кузик є секретарем місцевого Відділу Українського Публіцистично-Наукового Інституту та активною громадською робітницею на терені нашого міста. Вона ініціює різні імпреси, які приносять до пропаганди доброго імені українця. „Пан Коцький“ — дитяча комічна опера Миколи Лисенка в чотирьох діях, була поставлена Хором і Оркестром УМІ з Філадельфії під керівництвом проф. Юрія Оранського і муз. кер. проф. Антоніна Лисенка в Трентоні 21 листопада м. р. та пройшла з великим моральним успіхом. Федеральна Кредитова в К-ва „Самопоміч“ відбула річні загальні збори 20 лютого ц. р. На зборах було привнятих 28 осіб, які вислухали звіти з діяльності К-ви, ставили запити і внесення в велику дискусію про діяльність Кооперативу і в зборі проводив голова К-ви мгр Євген Гец, а звіти з діяльності давали члени Дирекції, Контрольної Комісії та Кредитового і Едукаційного Комітетів. На звітний день (31 грудня 1965 року) К-ва мала майна 53,226,00 дол. Установлення власного приміщення вносило на той день: 1,250,58 дол., депозити було: 189,00 дол., наперед заплачених забезпечень: 168,20 дол., уділених позичок: 115,025,14 дол. Разом майна було на звітний день: 170,374,65 дол. На рубрику „зобов'язання“ зложились: оцідності членів: 156,546,24 дол., регулярні резерви: 4,795,30 дол. Разом зобов'язань на суму 170,374,65 доларів. В діяльності Кооперативу позначились ті самі недомогання, що їх вказують й інші наші кооперативи в ЗДА, а саме — більше оцідностей, чим позичок, наслідком чого і дивиденда для членів не с вища як 3,134% і загальний оборот гришми не такий, як повинен бути. До успіхів трентонської кооперативи слід зачислити факт, що всі члени Дирекції і комітетів працюють безплатно, намагаються дати для справ К-ви якнайбільше вільного часу, знання та праці та, що як це зроблено вперше на цюгоричних загальних зборах — признано на користь української культури — освітніх установах більш дотичі. Членами Дирекції К-ви крім голови м-гра Є. Геца є: п. Ірина Вованко, мгр Богдан Ковшевич, Іван Галік, Петро Бугай і Степан Шидленківч. Кредитового Комітету: Іван Самокішин, інж. Роман Гуляй і Микола Колодій. Контр. Комісії: мгр Микола Наргірчак, п. Дмитро Шапочка і Олекса Яремийши. Пластуни трентонські і пластової станції (Жіночий Кіш) двічі в місяці лютому презентували свою гарну і вдуману діяльність. Уперше це сталося 2-го лютого на диточій забаві — костюмівці, на якій з регарною і поучною для дітей й достояною молоді програмою виступав диточий Хор УМІ з Філадельфії (диригент проф. Юрій Оранський, вокальний вишкіл — проф. Антоніна Лисенко). Пластуни відбули свої сходи, призначені пам'яті Лесі Українки, розказуючи про Леся Українку та читаючи і драматизуючи її творчість. Обі імпреси мали свій стиль і подобались батькам і молоді. Кошовою трентонської пластунки є п. сен. Люба Крупа. Український Музичний Інститут — школа в Трентоні, під кер. проф. Ярослава Лабки існує вже десять років. В бжичному шкільному році лекції дають: Ярослав Лабка (скрипка) і теоретичні предмети) та Володимир Тритак (скрипка, віола, вольончеля і теоретичні предмети). Андрій Шуль — студент Руттерського університету в Ньюарку, хоч живе в Джерзі Сіті, своєю діяльністю, як один із редакторів студентського часопису „Ді Руттерс Обсервер“, домінує на всьому терені нашого стеу та столичного міста Трентон. Його відважні й талановиті статті в цьому часописі тішаються великим поведженням не лише серед студентської братії, але й колишніх студентів, сьогодні досвідчених громадян. Д-р Анна Войцун — п. виховниця, основниця Пластової Станції, Відділу СУА і співробітниця різних громадських установ в Трентоні проживає з чоловіком Іваном Войцуним в Черчі, біля Трентону, після успішних студій на Сиракюзькому університеті, осянула ступінь доктора філософії на Українському Вільному Університеті у Мюнхені за працю про літературну творчість Уласа Самчука Д-р А. Войцун працює тепер в одній із філадельфійських шкіл. Д-р Франко Богдан Корчмарик — член парохії Св. Св. Пасафата, член Управління Трентонського Відділу

**Праця**  
HELP WANTED FEMALE

**ORGAN TESTERS**  
Qualified Piano or Organ Players, needed to test organs on organ assembly line. Major Toy Company in Metropolitan Area. Good pay. Benefits. IN 8-7300  
Ask for Mr. BRUNNEL

**Fitler**  
Excellent opportunity for a seamstress in our ladies alteration room. Experienced in fitting is necessary. Good starting salary, plus benefits. Apply at Personnel Office, upper level.  
B. ALTMAN & CO.  
SHORT HILLS, N.J.

**ОПЕРЕТТОРКИ**  
Single needle. Секційна праця на шукти при трикотажних матеріалах, добра платня, постійна праця, добрі умовини праці. Телеф. щільні тижнями.  
Wildette Sportswear  
149 Wooster St. N.Y.C. (3rd Fl.)  
OR 4-8666

**Store Detective**  
A New Jersey Store in the Morristown-Millburn area is expanding their security staff. Experienced preferred, 5 day week. Excellent benefits. Reply by letter dating education and business background.  
BOX M-20 Room 714  
521 FIFTH AVE. N.Y.C.

**УВАГА ОПЕРЕТТОРКИ!**  
Небувала нагода праці у чистій, ясній, юній і шукти, шукти холодний фабриці з всіма домашніми вигодами. Вирозумілий і ладний працевлавець, який платить найвищу платню за виконану працю, потребує оперетторки при спортивній одязі — спіднички, джемпер, штани — safety stitch, merrrow, single needle, singer etc. Стала праця протягом цілого року.  
**DANA SPORTSWEAR**  
251 First St., Hoboken, N.J.  
Tel.: 659-8787

**Мистці Мошинські з Денверу, Кольорадо, відвідали „Свободу“**



Оксана Мошинська, ред. Іван Кедрин, Володимир і Юрій Мошинські.

Джерзі Сіті. — В понеділок 23 травня ц. р. Володимир Мошинський, батько, його донька Оксана і син Юрій, постійні мешканці Денверу в Кольорадо, відвідали „Свободу“. Панство Мошинські — батько і двоє дорослих дітей — всі с професійними мистцями, які саме тепер мають в галерії Літературно — мистецького Клубу в Нью-Йорку виставку своїх образів, про що вже повідомляла „Свобода“.

**ПОВІДОМЛЕННЯ**

Українська Амер. Жіноча Допом. Організація в Нью-Йорку повідомляє, що як минулого так і цього року допоможе оплатити побут на відпочинковій літній оселі найбільше потребуючим дітям на оселях СУМ-а і Пласт-у, бо ті організації включились в збіркову акцію „Діти Дітям“. Зголошення до 15-го червня слати на адресу:  
Mrs. Olga Tomashevsky  
150-16 87th Rd.  
Jamaica 32, N.Y.

**До винайму**  
**ПОМЕШКАННЯ**  
до винайму. 6 кімнат з повним комфортом, пів блоку від підземки, Бруклін-Іст Нью-Йорк. Телефонувати після 6-ої год. вечора на  
ч. телеф. EV 5-2950

**Business Opportunity**  
**НА ПРОДАЖ ФАБРИКА**  
Залізно — механічний вартостат направ — спеціально направив вікон і дверей, в Менгетені. Власник відходить на пенсію. Телефонувати по 7-й год. веч.  
(212) JA 8-1664

**REAL ESTATE DISPLAY**  
ПРОДАСТЕ чи КУПУСТЕ? ДОМА - БИЗНЕСИ - ЛІТНІСЬКА - ПЛОЩІ - ФАРМИ  
**TRIDENT REALTY CO.**  
98 Second Ave. - NEW YORK, N.Y. - Tel.: 477-6406  
ВЕРЕМО ДОМИ ПІД ЗАРЯД

**КУПУЙТЕ В СУРМІ**  
Коси, серпи і други господарські приряди  
ЮКО.

Відійшли у вічність: в останньому часі відійшли у вічність такі члени нашої громади: бл. п. Теодор Касія — б. учасник визвольних змагань інж. Йосип Перлович — б. співробітник „Маслосозу“ у Львові, М. Головачак — б. воєк Українського Леґіону і підстаршина І. УД - УНА, заступник голови Крайової Управи Братства кол. Дивізійників, Анастасія Федорак, Олена Лисак, Марія Вітнік, Олександра Стадник та Володислава Ганасевич. Всі покійні були членами парохії св. св. св. Пасафата, Вічна Ім Пам'ять!

Батьки! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб заповнити ім'я краю будучість, а нашої громаді у вільному світі нового світового члена!

Коса	5.75
Кіся	5.50
Молоток і Бабка	4.75
БРУСОК	1.50
СЕРП 3	
Зубками	1.50

Заохіть або пишіть  
**SURMA - 11 East 7 St., New York, N.Y. 10003**

**Посмертні згадки**  
ВУЧАЦЬКИЙ ПЕТРО, член 253 Відд. Т-ва ім. І. Франка УНС в Лудлов, Масс., помер 19 листопада 1965 р. проживши 67 років. Залишив в смутку сина і дочку.  
Вічна Йому Пам'ять!  
Е. Харко, пред.  
В. Фіцці, секр.

**АНДРУСЬК МИХАЙЛО**, член 253 Відд. Т-ва ім. І. Франка УНС в Лудлов, Масс., помер на 48-му році життя. Залишив в смутку батька і брата.  
Вічна Йому Пам'ять!  
Е. Харко, пред.  
В. Фіцці, секр.

**ПОПЛАВСЬКИЙ АНДРІЙ**, член 253 Відд. Т-ва ім. І. Франка УНС в Лудлов, Масс., помер проживши 84 роки. Залишив в смутку дружину Софію і 3 синів.  
Вічна Йому Пам'ять!  
Е. Харко, пред.  
В. Фіцці, секр.

**СТЕПАН ПИВТОРАК**, довголітній член В-ва св. Пасафата — 217 Відд. УНС в Рочестер, Н. Я., помер 14-го травня 1966 р. Покійний народив с. Кадубо, пов. Кадуби, Зах. Україна. Прибув до ЗДА 1912 р. в до УНС вступив в 1922 р. Поширив у смутку дружину Марію, кривих і зливомих. Похорон відбувся 18 травня 1966 р. з церкв св. Пасафата на цвинтар Holy Sepulchre Cemetery.  
Вічна Йому Пам'ять!  
В. Колдаський, секр.

**ПОСИФ ОЛЕКСИК**, член С-ва Покар. Пресв. Богородиці — 178 Відд. УНС в Манчестер, Н. Я., помер 12 травня 1966 р. по тяжкій недугі на 56 році життя. Покійний народив 6 червня 1910 р. в с. Перелів, пов. Коломия, Україна. Покійний полишив дружину Анну, 2 синів Богдана і Миколи і вівка на Україні. Похорон відбувся 16 травня 1966 р. при численній участі членів і приятелів з церкви Пресв. Дви Марії.  
Вічна Йому Пам'ять!  
П. Кухар, предс.

**ПЕТРО ТИТК**, довголітній і основник та б. голова 93-го Відд. ім. І. Франка УНС-озу в Central Falls, R.I., помер 28 квітня 1966 р. по довгій і тяжкій недугі на 79-му році життя. Похорон відбувся 30 квітня 1966 р. Похоронений на українському цвинтарі св. Івана в Waly Falls, R.I. при численній участі рідних, знайомих та членів Відділу. Покійний родився в с. Жирова, пов. Бібрка, Україна.  
Вічна Йому Пам'ять!  
Б. Трембач, гол.  
М. Іваніцький, секр.

**FOB SALE**  
**3 ROOM BUNGALOW**  
Furnished. Lot 150 x 187, 2 Miles from Sduy, Q.  
D. KUBICK  
R. R. - 1, Box 88  
Kerhonkson, N.Y. Rt. 44-55  
Tel.: Kerhonkson 7228

**Funeral Directors**  
**Theodore WOLININ, Inc.**  
Директор Похоронного, Заповнення 121 East 7th Street NEW YORK, N. Y. (9)  
Tel.: GE 5-1433  
СОЛІДНА ОБСЛУГА

**LYTWIN & LYTWIN**  
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS  
AIR CONDITIONED  
Обслуга ШИРА і ЧИСТА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.  
801 Springfield Avenue  
NEWARK, N. J.  
IRVINGTON, N. J.  
ESeex 6-3555

**ІВАН КОВАЛЬЧУК**  
FUNERAL HOME  
Completely AIR CONDITIONED  
Займається Похоронами в сестрі NEW JERSEY  
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку і родниці, клічте, як в день, так і в ночі!  
**JOHN KOWALCHUK**  
129 Grand Street (cor. Warren Street)  
JERSEY CITY 2, N. J.  
Tel.: Henderson 4-5151

**ПЕТРО ЯРЕМА**  
УКР. ПОГРЕБЕННЯ  
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ  
Контрольована температура. Модерна каліція до ужертя ДАРОМ.  
**PETER JAREMA**  
129 EAST 7th STREET  
NEW YORK, N. Y.  
ORagon 4-2668

**ТАРЗАН, Ч. 5628. Тясні руки!**

І нагло сліпота порушила потворою. Вона запицала з боліо і пустила свою здобич.

Він швидко опритомнів і розпачливо відпливав від непереможних щупальців!

Незабаром Тарзан випливав на відкрите озеро, але тільки на те, щоб бути міцно схоплений руками, які тягнули його під воду!